

Методика «Сходишки»

Мета: вивчення динаміки самооцінки. Застосовується як у дошкільному віці, так і в молодшому шкільному.

Хід виконання: дитині показують намальовану на папері драбинку з 7 сходишками.

Середня сходишка має форму майданчика і пояснюють завдання: «На трьох нижніх сходишках знаходяться погані діти (чим нижче, тим гірші), на майданчику - не погані і не гарні, а на трьох верхніх сходишках - гарні діти (чим вище, тим кращі).» Кожна сходишка має, тим самим, певну змістову характеристику. Дитина повинна поставити себе на одну зі сходинок і обґрунтувати свій вибір.

Інструкція для дитини

Психолог говорить: «Якщо всіх дітей розставити на цих сходишках, то на трьох верхніх сходишках опиняться хороші діти: розумні, добрі, сильні, слухняні – чим вище, тим краще. Так на сходишці 1 знаходяться просто гарні діти, на сходишці 2 - дуже гарні, на сходишці 3 - найкращі. Ти знаєш, що є дуже гарні діти, є погані, є середні. Ось на цій драбинці (показується листок паперу з намальованою драбинкою) середні діти знаходяться посередині, ось на цьому майданчику (показати майданчик). Ці діти не погані, і не гарні, а середні. А на трьох нижніх сходишках знаходяться погані діти – чим нижче, тим гірші. Знизу від майданчика знаходяться погані діти, на 2 сходишці знизу - дуже погані, на 3 знизу - найгірші. Зрозумів? Давай повторимо (повторюється з дитиною розташування сходинок). А тепер постав себе на ту сходишку, яку ти, на твою думку, займаєш. Покажи, куди б ти поставив себе, на яку сходишку?». Щоб легше було виконувати завдання можна помістити на ту чи іншу сходишку картинку із зображенням хлопчика чи дівчинки. Чому ти поставив себе на цю сходишку?».

Оцінювання результатів

Оцінка здійснюється за 7- бальною шкалою, де перша сходинка (найнижча) відповідає балу 1, середня сходинка (майданчик) відповідає балу 4, верхня сходинка відповідає балу 7. Таким чином, дитина може одержати від 1 до 7 балів.

Обговорення результатів

Для дітей, які вступають у перший клас, характерна наявність високої позитивної самооцінки. У нормі дитина повинна ставити себе не нижче, ніж на 2 сходинку зверху, тобто нормою є самооцінка в 6 балів. 7 чи 5 балів не є відхиленнями від норми, а свідчать про дуже гарні чи просто добрі стосунки до дитини в сім'ї й у дошкільному закладі.

Самооцінка від 1 до 3 балів, тобто віднесення дитиною себе до «поганих» дітей, є важливою ознакою неблагополучного соціального розвитку і, в першу чергу, є показником несприятливого досвіду соціальних взаємодій. Швидше за все, негативна самооцінка пов'язана з неблагополучними сімейними відносинами чи негативним ставленням батьків до самої дитини або пов'язана з несприятливим досвідом спілкування дитини в дошкільному закладі. Необхідно з'ясування конкретні причини негативної самооцінки, тому що на цій підставі можна прогнозувати успішність включення дитини в колектив класу і будувати програму корекції образу «Я» дитини.

